

Het verdriet van Syrië

President Assad zal de Syrische oorlog winnen, zegt Chams Eddine Zaougui. Maar dat betekent niet dat de toekomst van zijn getraumatiseerde land plots rooskleurig wordt.

Bashar al-Assad, toegejuicht door het parlement in Damascus, juni 2016. © reuters

**CHAMS EDDINE
ZAOUGUI**

Bij een oorlog is het verdomd moeilijk om te zeggen wie de winnaars en wie de verliezers zijn. Door de chaotische en onvoorspelbare gebeurtenissen die het slagveld als een dikke mist omhullen, is het vaak een kwestie van speculeren. In de Syrische burgeroorlog die al meer dan vijf jaar aansleept, was het lang onduidelijk wie aan de winnende hand was. Het leek in ba-

Wie? Arabist en auteur van 'Dictators. Een Arabische geschiedenis' (Polis 2016).

Wat? Assad zal de massamoord op burgers wegmoffelen, alsof ze nooit gebeurd is.

lans, een uitzichtloos kat-en-muisspel tussen het Syrische leger en de betogers. Dat is nu niet meer het geval. Het ziet ernaar uit dat het regime van de Syrische president Bashar al-Assad als overwinnaar uit de strijd zal komen. Achteraf bekeken kon het niet anders. Terwijl de steun van de Arabische wereld en het Westen aan de rebellen wisselvallig en ontoereikend is, kan het Syrische regime rekenen op toegewijde bondgenoten.

Op de grond versterken Iraanse militaire raadgevers en de Libanese Hezbollah-militie het kreupele Syrische leger. In de lucht krijgt Assad steun van de Russen. Samen voeren ze, onder het mom van een strijd tegen het terrorisme, vernietigende bombardementen uit op Oost-Aleppo, de laatste strohalm van de oppositie. Nergens is het nog veilig in de spookstad van 250.000 inwoners. Het ene moment zitten kinderen op de schoolbanken, het andere zijn ze verdwenen onder het beton. Ook ziekenhuizen – of wat daarvoor doorgaat – zijn een doelwit. Om het leven van premature baby's te redden tijdens een bomaanslag, haalde een verpleegster de broze bundeltjes mens uit hun couveuses. Daarna brak ze in tranen uit, geschokt en vol walging over de wreedheden van deze oorlog.

Witte Helmen

De verkozen Amerikaanse president Donald Trump ligt er niet wakker van. Hij wil geen conflict met Assad of Rusland. Het enige wat hem interesseert, is de terroristen pijn doen. Zijn Syriëbeleid in één zin: *bomb the shit out of them*. Maar Assad en zijn bondgenoten nemen geen risico. Ze wachten niet om te zien of Trumps buitenlandbeleid gunstig zal uitvallen voor Assad. Daarom proberen ze nu al, in het politieke vacuüm dat is ontstaan door het nakende aftreden van Barack Obama op 20 januari 2017, de rebellen op de knieën te dwingen. Het is dan ook louter een kwestie van tijd voor Assad Oost-Aleppo veroverd en zo een westelijke strook van dichtbevolkte en strategisch belangrijke steden in handen krijgt: Damascus in het zuiden, Latakia aan de kust en Hama, Homs en Aleppo in het noorden.

Het ene moment zitten
kinderen op de schoolbanken,
het andere zijn ze verdwenen
onder het beton

Ook op mediavlak haalt de Syrische dictator
steeds vaker zijn slag thuis. Meer en meer
mensen beginnen te twifelen aan de horror-
verhalen uit Syrië. Op sociale media merkte
iemand cynisch op: als er echt zoveel zieken-
huizen gebombardeerd worden, dan heeft Sy-

rië het beste gezondheidssysteem ter wereld. Ook bij de heldendaden van de Syrische Witte Helmen, hulpverleners die mensen vanonder het puin halen, worden vraagtekens geplaatst. Misschien zijn ze in de werkelijkheid de humanitaire arm van Al-Qaeda? En zijn hun reddingsacties niet in scène gezet? Wie dat gelooft, negeert niet alleen de rapporten van een veelgeprezen en onafhankelijke organisatie als Artsen Zonder Grenzen. Zo iemand miskent de goed gedocumenteerde acties van Witte Helmen, die getuigen van menselijke moed en waardigheid. Toch is dat wat nu gebeurt.

Diep in het krijt

Assad verkneukelt zich in het vooruitzicht van een naderende overwinning. Dat is wellicht de reden waarom hij vorige maand enkele westerse journalisten in Damascus uitnodigde. Om te tonen wie gewonnen heeft. Dit weekend meldde het regeringsleger nog dat het Hanano, de grootste rebellenwijk in Oost-Aleppo, heeft heroverd. Maar het is een bittere overwinning voor Assad. Syrië is verwoest en verscheurd, de bevolking getraumatiseerd. De Syrische leider staat diep in het krijt bij Rusland en Iran, met een slinkende soevereiniteit tot gevolg: hij zal vanaf nu niet anders kunnen dan hun invloed en gezag te respecteren. En doordat veel Syriërs zich in de steek gelaten voelen door de internationale gemeenschap zullen radicale groepen makkelijk nieuwe mensen kunnen rekruteren, hoeveel bommen je er ook tegenaan gooit.

De grootste hypotheek op het herstel van Syrië is evenwel Assad zelf. Zoals veel dictators zit hij opgesloten in zijn eigen gelijk, in zijn eigen werkelijkheid. Net als vader Hafez al-Assad, die in 1982 een bloedbad aanrichtte in de opstandige stad Hama, zal zoon Bashar proberen om de massamoord op burgers weg te moffelen. Alsof ze nooit gebeurd is. 'Waarom al die hysterie over Aleppo?', wierp zijn minister van Buitenlandse Zaken Walid al-Moellem westerse journalisten in Damascus toe. Maar als de gedoodverfde winnaar Assad geen betekenisvolle hervormingen biedt en het verdriet en de woede van een

groot deel van de bevolking niet erkent, zal 'zijn' Syrië verdeeld en vijandig blijven. Aan die harde waarheid zullen de billboards met grootsprakerige opschriften als 'Eén volk, één leider' en 'Voor jou, Assad' niets veranderen.